

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
24/108	Kommunestyre	12.09.2024

Planprogram og varsel om oppstart - Kommunedelplan for kulturmiljø i Ørland kommune

Kommunedirektørens innstilling

Ørland kommune legger planprogram for kommunedelplan for kulturmiljø ut til høring og offentlig ettersyn, og varsler med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-12 oppstart av planarbeidet.

Kommunestyre 12.09.2024

Behandling

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 31 stemmer (100%) - AP 8, FRP 2, H 6, INP 4, MDG 1, Rødt 1, SP 7, SV 1, V 1

Mot: 0 stemmer (0%)

KST - 24/108 vedtak

Ørland kommune legger planprogram for kommunedelplan for kulturmiljø ut til høring og offentlig ettersyn, og varsler med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-12 oppstart av planarbeidet.

Sakens bakgrunn og innhold

Ørland kommune er en kystkommune med en rik og mangfoldig natur- og kulturarv. En blanding av strategisk beliggenhet og betydelige jordbruks- og fiskeressurser har skapt områder rike på kulturminner fra et tidsspenn på flere tusen år. Til tross for at kommunen har flere kulturminnerike landskap av både regional og nasjonal verdi, mangler det en samlet oversikt over det mangfoldet av kulturminner og kulturmiljø som finnes i hele kommunen. Likeledes har det over flere år vært et uttalt behov for vern, føringer og gode styringsverktøy i forvaltningen.

Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 oppstiller tre satsningsområder, der hvert satsningsområde er inndelt i mål med tilhørende strategier. Satsningsområdet «Ørland utvikler

mangfold!» har tre mål, der en av strategiene under mål 3 «Ørland bruker og viser fram sin unike natur- og kulturarv» sier at vi skal: «Utvikle kunnskap og kompetanse om kulturminner og kulturmiljø i kommunen, herunder samiske kulturminner for å styrke forvaltningen og formidlingen av vår kulturarv». For å oppnå dette, er det behov for en kulturmiljøplan. Det ble derfor i kommunestyret den 22.06.2023, sak 23/078, besluttet å utarbeide en kommunedelplan for kulturmiljø.

Kulturmiljøplanen skal være et kunnskapsgrunnlag for kommunen, både for administrasjonen i forbindelse med utredninger og forvaltning, for politikerne i behandlings- og vedtakssammenheng, men også for innbyggerne i Ørland kommune.

Riksantikvaren sender ut årlig invitasjon om å søke på såkalte KiK-midler (Kulturminner i Kommunen). Midlene skal gå til arbeid med sikring av kulturminner i kommunen. Kommunen har søkt om og fått innvilget i vedtak av 19.04.2023, et tilskudd på 100 000 kr.

Hva er et planprogram?

I henhold til plan- og bygningsloven § 4-1 skal det utarbeides et planprogram. Planprogrammet inngår som et ledd i varslingen av planoppstart, og skal danne grunnlaget for planarbeidet og avklare rammer, mål og utfordringer. Planprogrammet skal legges ut til høring og offentlig ettersyn i minst seks uker, før det fastsettes i kommunestyret, jf. plan- og bygningslovens § 11-13.

Kulturmiljøplanens fokus og mål

Ørland kommune har noen historiske og naturgitte forhold som danner kommunens nasjonale særegenhet, og som gjør at kommunen skiller seg fra resten av Trøndelag. Disse særegenhetene kan beskrives i tre hovedfortellinger:

- Maktlandskapet
- Den spesialiserte kystkulturen
- De rike jordbruksbygdene med de små husene

Kommunens kulturmiljøplan vil ta utgangspunkt i og bygges opp etter disse tre hovedfortellingene. I tillegg vil det være behov for å styrke kommunens kompetanse rundt samiske kulturminner i Ørland, samt kulturminner fra 2. verdenskrig.

Med utgangspunkt i nasjonale, regionale og kommunale mål og strategier for kulturmiljøer i kommunen, er det i planprogrammet foreslått tre hovedmål og tre delmål for kulturmiljøplanen. Disse målene er følgende:

Hovedmål:

- Kulturmiljøplanen skal fungere som et styringsdokument
- Styrke kulturminnevernet i Ørland kommune
- Sikre bevaring av utvalgte kulturmiljø som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk

Delmål:

- Sikre tydelige føringer for kulturminner og -miljøer
- Øke kompetansen på kulturminner og -miljøer i kommunen, også samiske kulturminner
- Kulturmiljøplanen skal bidra til identitetsbygging og engasjement

Organisering og kunnskapsinnhenting

Mye av kunnskapsgrunnlaget til kulturmiljøplanen ligger allerede tilgjengelig i eksisterende registreringer, lokalhistoriske dokumenter og i tidligere kulturhistoriske registreringer i Ørland og Bjugn. En stor del av arbeidet vil derfor være å gå igjennom og sortere i eksisterende kilder. Kommunen vil i tillegg vurdere behovet for eventuelle tilleggsundersøkelser og -registreringer.

Arbeidet med kulturmiljøplanen vil organiseres på en slik måte at planen sikres en bred administrativ og politisk forankring. Selve utarbeidelsen av kulturmiljøplanen skal gjennomføres av utnevnt arbeidsgruppe, mens styringsgruppa og referansegruppa skal sikre en administrativ og politisk forankring av kulturmiljøplanen. Ved behov vil det trekkes inn andre ressurser fra både kommunens administrasjon samt lokale lag og foreninger, og Trøndelag fylkeskommune.

Arbeidsgruppa består av to representanter fra planavdelingen samt fagleder i historie ved Roret KF.

Styringsgruppa består av kommunedirektør og alle kommunalsjefer (kommunedirektørens ledergruppe KLG).

Politisk referansegruppe består av planutvalget i Ørland kommune.

Medvirkning og involvering

Det er viktig å få til gode medvirkningsprosesser, for å sikre en god forankring av kulturmiljøplanen blant kommunens innbyggere og kommuneadministrasjonen. I tillegg til lovpålagte medvirkningsprosesser med høring og offentlig ettersyn, vil kommunen benytte seg av en egen landingside for innspill på kommunens hjemmeside der kommunens innbyggere kan komme med kartfestede innspill til kulturmiljøplanen. Bruk av ressurser i lokale lag og foreninger, samt involvering av ulike faggrupper/enheter i kommunen, vil også sikre en målrettet medvirkning i planprosessen.

Framdrift

Planprogrammet fastsetter et mål om sluttbehandling av kulturmiljøplanen i Ørland kommune i begynnelsen av 2026.

FN's Bærekraftsmål

Bærekraftig utvikling innebærer at vi skal dekke våre behov i dag uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner kan dekke sine behov. Bærekraftsmålene ser miljømessig, sosiale og økonomisk utvikling i sammenheng. Bærekraftsmålene er universelle og gjelder for alle politikkområder, og krever helhetlig samfunnsplanlegging.

«Innsats for å verne om og sikre verdens kultur- og naturarv» er omtalt som eget delmål under bærekraftsmål nr. 11 Bærekraftige byer og samfunn. Kulturmiljø bidrar til å oppfylle flere av de andre målene også, blant annet bærekraftsmål nr. 12 om å sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre, herunder oppnå bærekraftig forvaltning og redusere avfallsproduksjon gjennom ombruk og gjenbruk av eksisterende bygninger.

Vedlegg

Planprogram - Kommunedelplan for kulturmiljø i Ørland kommune